

Klein maar fijn; plant eens een sering of een liguster!

Wie aan bomen denkt, denkt niet meteen aan de sering of de liguster. Van beide geslachten zijn echter goede (kleine) bomen voorhanden, geschikt voor de droge grond en dus ook voor de bebouwde omgeving. De late bloei maakt ze interessant voor veel insecten. Vooral de boomvormende sering maakt behoorlijk opgang qua bekendheid.

Auteur: Jaap Smit

Liguster is een groot geslacht. Op dit moment zijn er circa veertig geldige soorten met nog veel meer ondersoorten. De op een na bekendste vertegenwoordiger *Ligustrum vulgare* is inheems in Nederland en komt als bladverliezende struik voor in onze duinen en andere droge gebieden, tot Marokko aan toe. Andere ligusters komen uit Noord-Afrika en vooral uit Azië. Maar er zijn ook tropische en zelfs Australische soorten.

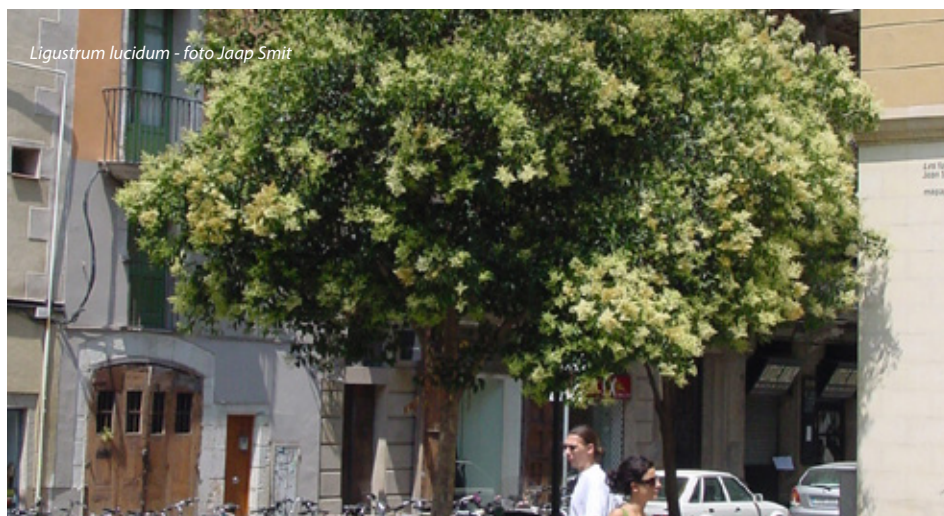
Ik beperk me hier tot de soorten die hier als boom kunnen worden gebruikt. En dan blijft er eigenlijk maar een over. Want ik reken een uitgegroeide *Ligustrum ovalifolium*, waar we vaak hagen van maken en die makkelijk vijf meter hoog kunnen worden, niet als boom.

Ligustrum lucidum

Over blijft dan de *Ligustrum lucidum*. Dat is een

wintergroene boom met een opgaande groeiwijze. Voorbeelden van 15 meter hoge bomen staan in Engeland, maar hier ken ik nog geen Chinese liguster die hoger is dan 8 meter. Het is een vrij snelgroeende boom met een ronde, gesloten kroon. De boom zorgt door de goede groei voor het temperen van hittestress.

De ovale donkergroene bladeren zijn ruim 7 centimeter lang. De opstaande trossen met witte bloemen verschijnen pas in augustus of september en de bloemen zijn daarmee extra aantrekkelijk voor insecten die zich op dat moment klaarmaken voor de winter. Omdat er dan weinig nectar en stuifmeel meer te halen valt, is dit voor zweefvliegen, hommels en bijen een welkome energiebron. De bloemen worden gevolgd door zwarte bessen, waar duiven, merels en andere vogels dol op zijn. De bessen worden opgegeten voordat ze afvallen. Soms

Ligustrum lucidum - foto Jaap Smit

Stam-Syringa pekinensis 'China Snow' - Boom & Bonheur

Jaap Smit

komen schildluizen voor in deze boom, maar als hij op de juiste plek staat, heeft de boom daar geen last van.

Voor droge standplaats

De juiste plek is een ruime groeiplaats met vochtige tot droge grond. In Engeland zie je ze in de straat bijna altijd in de asfaltverharding. In de verharding is hier bomenzand wel het minimum. Als je tenminste nog een boom in de verharding wil zetten, want dat is inmiddels wel een idee van jaren geleden. Beter is een open groeiplaats.

Mijn ervaring is dat de bomen prima winterhard zijn en eigenlijk volledig wintergroen. Zelfs de late nachtvorst is de laatste tien jaar geen probleem gebleken.

Er is een aantal cultivars. Vooralsnog is daarvan alleen geelbonte 'Tricolor' geschikt. Het blad is het hele jaar frisgroen. De witbonte 'Excelsum Superbum' boomt lastiger. In Trompenburg Tuinen & Arboretum is een spontane selectie

uitgegroeid tot een fraaie eivormige boom van 7 meter hoog. Er is vermeerderd van deze cultivar die 'Silver Lining' is genoemd. Deze selectie is nog niet verkrijgbaar.

Ik lees dat deze soort in herkomstland China wordt gebruikt als medicijn, als veevoer en dat schildluizen worden geogst. Dat is hier de enige plaag die soms voorkomt in deze verder probleemloze boom. Verkrijgbaar als meerstam en soms als hoogstam. Op aanbodsites zie ik meerstammigen, maar ook 25-30 HS aangeboden worden.

Let op: *Ligustrum japonicum* wordt nog wel eens verward met *Ligustrum lucidum* (en is ook redelijk verwant). *Ligustrum japonicum* is een wintergroene, vaak mooi gesloten heester en zeker geen boom. Ook heel bruikbaar.

Boomvormende seringen

Ook bij de seringen ben ik enthousiast over de boomvormers. Net als bij de ligusters, denk iedereen aan heesters. Totdat je verrast wordt

door de grootte, vorm en (ook hier) een late en daardoor opvallende bloei. Het gaat om *Syringa reticulata* en om *Syringa pekinensis*. Op het onvolprezen www.treesandshrubsonline.org/ is de laatste inmiddels een ondersoort en wordt deze genoemd als *Syringa reticulata subspecies pekinensis*. Ik hou hier de Naamlijst houtige gewassen aan. Dat is voor Nederland de standaard.

Ook bij de sering gaat het om een kleinblijvende boomsoort: met een meter of acht is deze een prima vervanger voor de eeuwige meidoorn of prunus. Meestal zijn het opgaande bomen met een ronde en soms ovale kroonvorm. Er zijn vormen met een treurende habitus. Die boomsoort (*subspecies pendula*) gaat slingerend omhoog en maakt dan breed afhanginge takken. Hij is in Nederland aanwezig, maar ik heb nooit een groot exemplaar gezien. Wie plant 'm in een park?

De grootte van de bladeren is sterk afhankelijk van de selectie. Het exemplaar in Trompenburg

Syringa pekinensis 'Beijing Gold' - Boomkwekerij Udenhout

heeft bladeren van maar een paar centimeter (zie foto). De kleur van de bloemen ligt ergens tussen crèmewit en geel in. De geur van de bloemen doet denken aan die van een liguster. En ook de sering bloeit lekker laat. Het is dan een feestmaal voor heel veel insectensoorten.

Sommige selecties hebben een fraai afschilferende bast, zoals een *Prunus serrula* die heeft. Andere selecties zijn weer gladder en doen meer denken aan de stam van *Prunus avium*. Recentelijk bleek bij een jonge aanplant dat ook sering en gevoelig zijn voor zonnebrand op de stam. Een bescherming in de vorm van wit verven of een kokos- of rietmat rondom de stam voorkomt dat de bast heel veel moet verdampen om de stam te koelen juist op het moment dat de boom zijn wortels van de kwekerij mist. Overigens moeten deze sering in een goed ontwaterende groeiplaats groeien. Zware klei is niet geschikt, maar een hoge pH is prima.

Deze sering stammen uit een landklimaat. Dat is gunstig, want in de hete, droge zomers die we hier gemiddeld meer gaan krijgen,

passen deze bomen prima. Voorlopig zit daar een nadeel aan voor het oosten en zuiden van Nederland: doordat het daar in het vroege voorjaar eerder opwarmt, lopen de knoppen eerder uit.

Goed verkrijgbaar

Alle bomen die ik in lijsten of dit soort artikelen plaats, zijn in Nederland verkrijgbaar. Tenzij anders vermeld. Soms moet je even zoeken of genoeg nemen met een kleinere of juist grotere maat. Een kweker die het heeft over een 'Jaap Smit-boom' die niet te vinden is, moet zijn huiswerk overdoen. Of mij bellen.

Overigens zijn ook van de genoemde sering meerstammen en hoogstammen verkrijgbaar.

Syringa pekinensis 'Beijing Gold'

Kleine boom met kaneelkleurige stam met gele bloemen aan wat overhangende takken.

Syringa pekinensis 'China Snow' bloeit wit in losse, vrij grote trossen. Deze selectie heeft een opvallende, donkerbruine bast.

Syringa pekinensis 'Gimborn's China Pearl'. Ook deze selectie uit het Nationale Bomenmuseum in Doorn heeft een afschilferende, wat lichtere bast en bijna witte bloemen. De takken vormen een losse boom.

Syringa pekinensis 'Yellow Fragrance' heeft niet de gele bloemen die de naam doen vermoeden: ze zijn crèmekleurig. Qua kroon een half-open selectie.

Syringa reticulata 'City of Toronto' is een cultivar met vrij grote bladeren en grote, crèmekleurige bloemtrossen. Vormt een losse boom.

Syringa reticulata 'Ivory Silk'. Deze selectie is geïntroduceerd toen de zomers wat koeler waren. Met de hetere zomers groeit en bloeit deze cultivar beter. Heeft vrij grote bladeren. Maakt een mooi gesloten opgaand kroontje.

Syringa reticulata 'Lucas' is een selectie, genoemd naar de kleinzoon van kweker en vindeur Gidie van Vugt. De plant laat een goede en gezonde groei zien. Nog niet verkrijgbaar.

Syringa reticulata 'Tieu', genoemd naar de zoon van boomkweker Peter Vanlaerhoven, is een gezonde selectie die de komende jaren op de markt komt. Het geeft aan dat de sering in beweging zijn.

We hebben het hier over bomen. Maar een forse struik van *Syringa vulgaris*, afkomstig uit Oost-Europa, of nog beter *Syringa villosa* mistaakt ook niet. Zeker op een plek waar een kabelaar zegt dat er geen bomen geplant mogen worden, zijn grote struiken vaak heel erg op hun plek. Kies eens wat vaker voor een sering!

Het onderscheid tussen liguster en sering is het meest eenvoudig te maken doordat liguster een bes vormt, terwijl sering droge vruchten hebben.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!